

БУЖОВИНА

ВИХОДИТЬ:

у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакція і Адміністрація „Буковини“ знаходиться в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куди всі дописи адресувати належить. — Бюро редакції отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ вносить:

на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горвица в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

Про упадок рільництва і нужду наших селян.

(Промова Н. Вахнянина підчас дебати бюджетової дня 18. с. м.)

(Конець).

Селянин з нужди став вегетаріанцем. У него страва не лиш без всякої омасти, але нераз навіть і без соли. В наслідок того селянство нидіє від покоління на покоління. Власність ґрунтова так задовжена, що на одного господаря сільського припадає 60 зр. Земля вихоплюється з рук рільника, а переходить в посідане капіталу, котрий не господарить. Коли би Галичину продано на ліцитації, а гроші з тої продажі розділено між мешканців на рівні часті, то припало би на кожного чоловіка загалом 13 зр. Безпосередні і посередні тягари з всіми додатками кравчими, повітовими і громадськими, з оплатами конкурційними, дійшли вже до такої степені, що поодинокі людина єсть оподаткована річно що найменше на 10 зр. Дрібний селянин віддає державі п'яту часть свого чистого доходу. Господарка рільна єсть майже передпотопна, получена з найбільшим марнованем часу і сил робучих а з найменшим доходом. Ціна збіжа устанавляє

ся локальними рінґами збіжевими і спекуляціями біржи збіжевої. Регуляції рік і меліораций не можна предпринимати в ширшій розмірі, бо нема на се матеріяльних средств. А при тім треба узглядняти ще обставину, від котрої много зависить.

Наш край стоїть так дуже під впливом спеціального вельми несталого екстремного клімату континентального, що господарка рільна Галичини формально рівнає ся грі в лотерію. Три послідні роки слотливі принесли нам три плохі жнива, а сегорічна посуха по зимі обильній в сніг принесла 70 процентову страту в озимих засівах у всхідній Галичині. Сіль і тютюн змонополізовані, одинокі продукти промислові краю, нафта і спиртус, обложені найвисшими податками. Відносини мешкальні дрібного селянина єсть нужденні. Відлашна темна хата під стріхою не опалює ся; вязанка соломи служить за постіль. Діти ходять не лиш босо, але й наго. Коротко сказавши, дрібний хлібороб єсть вже зруйнований.

І длятого не дивуйтесь мої панове, коли ми, послі галицкі, завсїгди напірали на се, щоби на рільничі інтереси звертано більшу увагу, аніж се тут досі бувало.

А тепер під конець най мені буде

вільно звернути увагу правительства ще на одну прикру появу. Львівська газета урядова помістила в числі з 13. липня статію, котрої не можна поминути мовчки. Єсть то оклик перестороги для емігрантів до Бразилії, а заразом напимнене для правительства, щоби оно глубше вглянуло в цілу акцію еміґраційну, та здало собі справу з того, яка властиво ціль тої еміґрації. Згадана газета довідуєсь іменно, що в Італії існує добре зорґанізована агенція еміґраційна, т. зв. Società brasiliana metropolitana, котра переняла супротив республіки бразилійської зобовязане в часі десятиох літ випроводити з Європи до Бразилії мільон католицьких — спеціальний ґуст — емігрантів. Кожного року має переїхати до Бразилії що найменше 100.000 штук — так треба говорити — людей. Европейці мають бути для Бразилії матерьялом на заселене. Società brasiliana віднесла досі в справі сего довозу до Америки европейського матерьялу на заселене найліпші успіхи в Італії. Але що сей інтерес переселюваня вже не рентує ся в Італії то Società brasiliana звернула свою увагу послідніми часами на нашу державу, а іменно на Галичину, щоби предпринимати тут дальший вербунок людей. Інтерес має найліпші вигляди на успіх.

16) ПОНАД ДНІСТРОМ.

НОВЕЛЯ.

Написала

ЕВГЕНІЯ ЯРОШИНЬСКА.

— 0 —

(Дальше.)

— Скажи Оресте, ти ще сего не забув? — сказала, показуючи при тім на письмо і дивлячись єму в очи.

— Ти забула? — сказав Орест — отже можеш знати, що й я так борзо не міг забути. Але скажу тобі одну новину, котру ти певне хотіла знати, лише не сьміла мене питати. Дубровский дістав посаду в Г.

— Що ти кажеш, тут в сусідстві? — Меланя почервоніла як рожа, єї уста й руки почали легко дрожати.

— Так, ту в сусідстві, він певне прийде до нас, бо я єго о те просив. Я говорив з ним у Львові, все такий гарний, милий та щирый. Як побачив мене, то почервонів увесь, так як тепер ти, аж коли ми добре розговорили ся, запитав несьміло: „Панна Меланя вже певне давно замужна?“ На мою відповідь, що ні, зблід вперед мов смерть, а потім я мислив, що кров єго залле, так зворушила єго звістка, так почервонів з радости. Отже бачиш, моя Меланю, що ти маєш тепер більше шансів до щастя, як я.

Она кинула ся єму на шию і почала єго цілувати.

— Но, но, досить уже сего, ти мене так сердечно цілуєш, як би я був хтось иньший — важартував Орест, а Меланя закрила лице руками, щоби не показати заклопотаня, в яке єї братові слова ввели.

— Коли ти мені таку веселу новину сказав — сказала сїдаючи коло него — то й я тобі скажу щось в твоїй справі. Перед кількома тижнями була я в Галицких, єго не було дома, отже ми розговорились таки на добре, а она оповідала мені, що Мария вяне, умирає в туги за тобою. Я сказала на се, що Мария сама собі винна, бо ти просив о єї руку, а она тобі відказала. Галицка відповіла, що се неможлива річ, бо Мария певне була би віддала тобі свою руку, бо любила тебе дуже. Я не хотіла тобі про се писати, та коли ти вже тут, можемо поїхати до Галицких, може они сесею справу як роз'яснять.

— Мария, кажеш, тужить за мною — сказав Орест недовірчиво.

— Та ще й дуже, Галицка казала, що в давної Марії лиш тїнь лишила ся.

Орест поблід.

— А чого-ж мені так гордо відписала?

— Я раджу поїхати до Галицких, там можемо чогось довідати ся.

— То їдьмо.

— Нині вже за пізно, але завтра неділя, поїдемо по обіді.

Меланя чула ся дуже щасливою, смуток брата кидав легку тїнь на єї щасте, але котрий щасливий чоловік не є на стілько самолюбним, щоби своє щасте чужим горем не затроював.

Она нетерпеливо чекала тої хвилі, в котрій побачить свого милого, бо що він єї не забув, сего була після братових слів певною. З щасливим усміхом на устах вимальовала собі будучність з милим чоловіком. Житє, правда, повне праці, але за те в вільних хвилях повне щастя й сердечної гармонії. Що родичі позволять тепер на єї подружжє з молодим учителем, об єїм Меланя не сумнівала ся, бо мала брата по своїй стороні, а він міг все залагодити.

Зараз по обіді сїли брат з сестрою на бричку й поїхали ся в дорогу до Галицких. Ореста пекла непевність, єму хотіло ся почути, що Мария за ним тужить. Ідучи зеленим лісом, сказала Меланя недалеко помешкани Галицких до брата:

— Знаєш що, оставмо бричку тут, а самі підем лісом, я хочу трохи перейти ся.

— Добре — відповів Орест.

Обое повставали і йшли мовчки біля себе. Небавом з'явила ся лісничівка перед ними. Они звійшли в ворота; на подвір'ю не було й живої душі. З огорода долітали до них слова провадженої там розмови. Орест і Меланя справили ся до огорода, але на половині дороги пристанули і не знали, чи йти далі, чи вертати ся назад. Бо на лавці рядом з Ємілією побачили они Марию, а коло неї стояв молодий учитель Дубровский. Галицкий лежав на траві. Він перший побачив Меланю й Ореста і схопив ся їм на стрічу. Сим зробив конець їх нерішучости.

— А витайте, витайте, пане Мартинів! — сказав Галицкий приязно. На єго слова підне-

Всілякими приманами уміли в населенню єльським вхідної Галичини зацепити формальну горячку еміграційну і витворити собі такі усліва, що в найблизших роках правильно 50.000 селян буде вивезених до Бразилії. В самій Галичині утворила ся філія італіянської агенції еміграційної і она тепер доставляє потрібний матеріал людський до сеї відрапливої торгівлі людьми до Бразилії. Вивезених роздають відтак між поодиноких fazendeiros, то єсть властителів плянтацій бавовни і кави, та они стають формально невольниками. В 1894 р. вивезено до Бразилії 1876 Галичан, а в тім числі 1520 селян. Теперішній рік викаже мабуть ще ліпші результати. Як тих людей в дорозі всілякі агенти і помічники висисають і дуплять, про се можна би не одно розповісти.

Поминаю се, ало маю право поспитати: Чи не сором для нашої держави, що як раз то наші австрійські горожани, котрі мусять ставати в Америці невольниками? Чи не крайна пора, з одної сторони зупинити сю погану роботу, а з другої сторони найти средства, щоби положење дрібного хлібороба стало якось більше виносимим?

Ліберальні добутки суть певно великими добутками і ми всі се розуміємо. Але вільні пролетарії не суть найліпшими підпорами держави і соціального ладу. Сим мemento кінчу і повтаряю зазив до теперішнього правительства, щоби оно підчас осінньої сесії виступило перед вис. Палату в першій лінії з проектами законів, котрі змагали би до піднесеня нашого рільництва взагалі, а дрібної поєдности земельної спеціально. Средства до того лежать під руками. Рільництву треба з одної сторони облекшити тягари,

а з другої сторони для піддвиження треба утворити відповідні інституції.

А тепер позвольте мені перейти в короткості на вчерашні вискази одного бесідника з лівиці. Пос. Дец старав ся вчера всіми силами пересвідчити вис. Палату, що в нашій половині держави Галичині даєсь першенство під кождим взглядом перед всіми прочими краями і єї увзглядняє ся. Після єго погляду се увзгляднене лежало би в тім, що рілю Галичини оцінено після низшого доходу катастрального, аніж в других краях. Не перечу сего, але заразом знаю, що згадану оцінку довершили не наші товариші, котрих численні імена він вчера навів і на котрих звалив всю вину — лиш що оцінку рілі в кождім краю переводили спеціальні комісії, котрі не могли піднадати під нічий вплив, бо мусіли переводити сю оцінку після певних приписаних постанов, та що се були ц. к. урядники а не автономічні інституції, отже сей закид цілком безосновний. Але коли помимо того пос. Дец обставав би при своїм пересвідченю, то я готов предложити єму зміну. Я запрошую єго до Галичини, най переселить ся до нас і стане у нас селянином. Я певний того, що він по році не лиш схоче вернути, але що він може буде тужити за Бразилією. (Браво!)

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА

„Руска Школа“ в Чернівцях

Відбули ся 28. липця в салі „Народного Дому“ Явили ся на них, як ми після докладного обчислення подали, 73 особи, переважно учителі. Пань було 9. Прийшло також кількох селян, котрі з цікавостію прислухували ся нарадам. Остатні збори „Рускої Школи“ відбули ся ще в р. 1891, значить в часи для буковинських

Русинів прикріпші, як тепер. Треба було нашим передовим людям за той час попрацювати сильно, щоби змінити на лучше наші відносини, щоби збудити довіре учительства до себе. Довіре се показало ся остатної неділі виразно вже в тім, що на збори явило ся таке, як на буковинські відносини і скількість учителів, значне число. Знати було се довіре і в тім, що на зборах не було найменшої дїсгармонії. Всі відчували потребу організації власної, потребу береження прав руского шкільництва, на котре напосідає ся тільки непокликаних „опікунів“. Що така думка настала вже у буковинських руских учителів, заслугу в тім треба признати тій малій громаді провідників буковинських Русинів, між ними на першій місці др-у Стоцкому, котрого заслугу узнали й самі учителі, пошанувавши єго гарним портретом. Тепер коли до загальної роботи зголошує ся більше робітників і число їх росте, може наступити так потрібний у нас поділ праці, роздане єї між відповідних фахових людей, щоби не було так оправданого і замінного утомленя, яко суджене всім нечисленним провідникам Русинів.

Остатні збори поєвидчили, що товариство „Руска Школа“ має будучину. Тільки більше ще пожертвованя учителів, більшої солідарности в спільній роботі, більшого розуміння спільної мети, а можемо зовеім не лякати ся всіляких забавів загорілих єусідів.

У вступній промові заявив голова своєю втіху, що може повитати на зборах таке розмірно велике число учителів і учительок. Обяв сей євидчить про розбуджене руского духа в учителів та про їх охоту працювати спільно для народу. Потім промовив інспектор Омелян Попович. Вказав на давнійший невідрадний стан шкільництва на Буковині і на теперішній відраднійший і назвав тих патріотів, що до полученя руского шкільництва найбільше причинили ся. Між ними передо всіми найбільше признане належить ся др-у Стефанови Смал-Стоцкому, котрий своєю ревною працею в поєдних 10 роках довів шкільництво руске на Буковині до так гарного поступу. Учителство, євидоме тої заслуги голови товариства, в знак своєї щирої вдячности присвячує єму виготовлений проф. Юстином Пігуляком гарний портрет, котрий займе місце в галерії образів заслужених патріотів, поміщених в салі „Народного Дому“.

сла Марія голову і побачивши Ореста смертельно побідла. Орест также змішав ся, він сам не знав, як в сій ситуації найтись, але перемішав своє заклопотанє привитав ся чемно до доматорів. Молодому учителєви подав руку, а потім попровадив єго до Мелані, котра привитавшиє з Емілією і Марисєю, стояла зарум'янена зворушена і утіхи. З милим усміхом привитаєла ся она до свого давного приятеля. Они обоє дивили ся якось несміло на себе, по так довгий розлуці не знали звідки зачати розмову. Але їх серця подиктували їм тему і за часок розмовляли обоє о давних, щасливих для них днях.

Орест відхилив ся низько Марії; але не подав їй руки. Она дивилася на него якимись дивними очима, в котрих пробивала ся тиха розлука. Бачучи, що він євобідно розмовляє з доматорами, не звертаючи при тім уваги на ню, Марія встала і пішла до хати. А звідтам побігла в ліс. Орест бачив, як єї ясна сукня заміготіла поміж деревами і подумав собі, що она певне хоче від него сховати ся. Він бачив, як она змарніла і жаль єму за нею стало, але єї утеча обуриєла єго, чому она не хотіла єму прямо в очі казати, з якої причини єму тоді так відписала. Чого утікала?

Емілія пішла до хати думаючи, що Марія пішла заародити їдвечерок, але не заставши єї там, запитала єя в наймищці де панна?

— Я не знаю — відповіла їй.

Емілія стревожилася, де она може бути? Подумала собі й крикнула з Марисєю, але ніхто не обзивав єя. Що се? вказала се сама до себе і шептала: казати, що Марія десь знаєть.

— Можє пішла в Сіс, — сказала Меланія, котра занята розмовою з Дубровским, не бачи-ла відходу Марії, а тепер доверила собі в ду-

ші, що не поговорила з нею сердечно і не звала на ню.

— Можє й пішла — сказала Емілія на єї слова, ану підїть хто пошукаєє єї. Можє ви, пане Мартинів, знайдете свою давну дружку.

— Добре — сказав Орест неохотно і вставши з свого місця пішов тою дорогою, на котрій бачив Марію. Він запалив собі цигаро і йшов помалу лісовою дорогою, не єпішачись шукати Марії. Тепер єму було неприємно, зістатись з нею сам на сам. Що вже раз стало ся, не відстане ся, не може відстати ся; він був уже трохи заспокоїв ся, а тут случай прегадав єму пригону, через котру він не одну нічку не спав. Та ще гарнійшою видавала ся она тепер єму з тим виразом тихого смутку на лиці, з тими очима повними горя, туги і задуми. На що я ще раз з нею стрінув ся, хибна на те, щоби мєє серце ще раз тільки терпіння перенєсло? Бо що она про мене й не думає, се певна річ... Чому утікла від мене? Она певне тужить за тим, котрому, як сама писала, віддала своє серце. Можє він покинув єї, а она тепер так за ним побиває ся. Орест затиснув кулаки; він думав на правду, що Марія за кимєсь другим тужить і був на того заздрістним.

— Я мушу в неї самої запитати, хто той другий, най хоч знаю, за кого она мене заміняла — сказав прискоривши кроки. — Чим борше, тим ліпше — звинив ся сам перед собою зі свого поєспіху.

Небавом побачив Марію. Лежала під розложистим дубом на мягкім моху і плакала гірко. Се було знати по конвульсійних рухах єї тіла, бо лице було руками закрито.

— Панно Марисе — почав Орест звору-щеним голосом до єї смуток дїткнув єго немилосердно, чого ви від нас утікли? Мене висла-

ли шукати вас; я знаю, що я вам не милий, тому й не буду довго допшкулювати; відведу вас до хати і зараз вас від мого товариства увільню.

Марія піднесла ся з землі, розкрила лице і подивилася на него очима, повними сліз.

— Чого ви мене аж тут переслідуете? Чи хочете з мого горя насмівати ся? — сказала з вимівкою в голосі.

— Ні, борони Боже, але я рад би знати, кому те горе поєсвячене, хто се такий щасливий був, що випер мене з вашого серця? — сказав Орест, дивлячись на ню.

Марія ще гірше розплакала ся.

— Кажете, що не хочете з мене єсміяти ся, а єсмієте ся мені таки в очі, бо чого-ж вам питати о причину мого горя, коли ви єї найлучше знаєте?!

— Я клєну ся найдорожшим добром, що не знаю! Я знаю лиш се, що я був через вас дуже, дуже нещасливий...

— Ви через мене?! Що-ж я вам зробила?

— Вперєд казали ви мені, що мене любите, а як я потім просив о вашу руку, то ви відписали мені, що не підете за мене, бо ваше серце до другого належить.

— Я? я мала так до вас писати?! Ні, ніколи, я до вас нічого не писала — сказала Марія в найвисшій задивованю.

(Дальше буде.)

По сій промові, принятій зборами одушевляними оплесками, відслонено украшений гарними цвѣтами портрет голови товариства. У відповідь на се подякував д-р. Стоцький за сью почесність і вказав на здобутки Русинів на полі шкільництва на Буковині, котрі мусіло тов. „Руска Школа“ вибороти собі з великими труднощами. Бесідник бажає, щоби се товариство розвинуло ще ширшу діяльність, а се наступить лише тоді, коли все учительство збере ся около „Рускої Школи“ яко свого осередка і віддасть ся цілком одній думці, т. є. просвіті народній.

По перечитаню і справдженю протоколу з попередних загальних зборів здав секретар товариства, проф. Шпойнаровський, справу з діяльності товариства:

Кілька день по загальних зборах, а то 9-го липня 1891 р. — сказано у справозданю — відбуло ся засіданє вибраного виділу в цілі его уконститування. Головою вибрано проф. д-ра Смал-Стоцького, першим заступником голови проф. Є. Пігуляка, другим заступником сов. В. Ясеницького, секретарем проф. С. Шпойнаровського, касиром учителя Ат. Руснака, контролером амануєнсіса університетского Ів. Ронгуша. Що-до прочих членів виділових, то з часом зайшла отся зміна: Проф. Кобилянського іменовано професором гімназіальним в Коломиї, а учителя Якубовича учителем в карній заведеню в Станіславові; опустивши Чернівці оба єї панове не могли вже дальше брати участі в засіданях виділу. З глибоким жалем мусимо також спіснути, що член виділовий учитель Бігарий, як також член товариства старший учитель Іван Микитович по тяжкій недужі перенесли ся на місце вічного супочинку.

Збори віддали честь пам'яті покійних ревних членів товариства повстанєм з місця.

Новий виділ старав ся як пильнійше відповісти задачі, повірений ему попередними головними зборами і наванчений самими статутами нашого товариства. Заходом виділу, особливо-ж невиспучими ревними трудами голови товариства, проф. д-ра Стоцького, і першого его заступника, проф. Брехтея Пігуляка, залагоджено або бодай порушено від часу послідних загальних зборів отей важні справи на полі шкільництва:

1) Що-до катехизму, уложено о. Тимінським, і внесеного до краєвої ради шкільної в цілі одобрена, то тую справу виділ кілька разів мусів ургувати, аж вкінці звернено ему катехизм із заміткою, що не може бути одобрений. Тоді виділ удав ся письменно до самого міністерства. Виділ не має з міністерства ще жадної відповіді, отже справа катехизму доси ще не залагоджена, але є надія, що она тепер по смерті митрополита Мораря-Андрієвича буде порішена користно для Русинів.

2) Виділ вислав до міністерства пропам'ятне письмо в справі у правильненя викладів на черновецькім богословськім факультеті, спеціально-ж в справі заснованя катедри для науки практичної теології в мові рускій; і ся справа міністерством доси ще не залагоджена.

3) В справі іменованя Русина членом бук. краєвої Ради шкільної поручено голові товариства написати до міністерства меморіал. Завдяки ревним заходам голови і добрій волі других впливових осіб, як посла до ради державної проф. Ол. Барвіньського, випала ся справа в нашу користь.

4) Так само й в справі іменованя інспектора для руских шкіл народних на Буковині поручив виділ голові товариства, віднести ся до правительства і взагалі починити відповідні кроки. І ся справа заходами голови, як не менше посла проф. Ол. Барвіньського, увінчена успіхом.

5) В справі одобреня читанок для шкіл народних, уложених Омеляном Поповичом, котрим з ворожой сторони ставлено труднощі і перепони, відносило ся товариство до

міністерства, котре й ту справу залагодило користно.

6) Виділ поручив свого часу голові і его першому заступникови, послам соймовим професорови Стоцькому і професорови Пігулякови, вступити ся в красвім соймї за учителями шкіл народних і постарати по змові о підвищенє їх платні; взагалі поручив виділ обом послам заняти ся при розправах соймових невідрадним станом руского шкільництва на Буковині. Відомо, що оба єї послї вивязали ся із своєї задачі, наложеної на них виділом, як найкраще.

7) В справі основаня паралельних руских класе гімназіальних в Чернівцях написав виділ пропам'ятне письмо до міністерства. Около сеї справи ревно заходили ся також рускі послї у Відні проф. Ол. Барвіньський і Вахнянин; сей послідний виголосив — як відомо — недавно тому при розправі бюджетовій бесіду, в котрій поставив також резолюцію, щоби правительство в слідуючий бюджет вставило відповідну суму для основаня цілої гімназії з корінними класами німецькими а паралельними рускими в Чернівцях.

(Конець буде.)

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 31. липня 1895. р.

Іменованя. Судових практикантів Бронислава Свидерського, Ів. Шнайдера, Клим. Кульчицького, Ів. Бейнарівича і Флор. Вольського іменовув лівський вищий суд авскультантами судовими в Галичині.

О. Алексій Торонський, новоіменованій член галицької краєвої Ради шкільної, подав ся яко катехит при рускій гімназії у Львові на пенсію, а конкурс на ту посаду розписаний вже з речинцем до 10-го серпня с. р.

Посол до ради державної Блюх з повітів Снятин-Коломия-Бучач зложив свій мандат польський.

Фестин товариства театрального. Комітет фестину театрального товариства вислав уже свою подяку всім тим, котрі або комітетові взяли участь в фестивалі. Доходу було 5.098.33 зр., а розходу 1882.66 кр., отже лишає ся чистого доходу 3215.67 зр. — значить як на Чернівці дуже поважна сума.

Не буде женьської гімназії у Львові. Нашим читачам звісно, що у Львові мала заснувати ся польська женьська гімназія при помочи жертви пані Коско. Тепер же п. Коско виходить замуж і не може потрібної на основанє гімназії суми жертвувати, і з сеї причини не буде сего року женьської гімназії у Львові. Дуже проста причина...

Перегоні. Офіцери 14. полку гузарів устроюють перед відїздом на маневри перегоні дня 4-го серпня с. р. на толоці в Жучці. На тих перегонах буде архикнязь Петро Фердинанд і багато офіцерів з Галичини.

Бута польська. Судия повітовий, п. Донігевич, в Кіцмани забуває завсїгди, що він находиться ся на рускій землі і що є люди, котрим его польська загорілість і проста бута не може подобати ся. Свою загорілість і буту показав він уже кілька разів і несправедливим поступованєм своїм з рускими поданями скривдив Русинів. Тепер до вінци „слави“ его прибуває ще одна квітка. Снятинський адвокат Поляк, др. Земба, подав дня 9. липня 1895 р. до суду пов. в Кіцмани скаргу до ч. 7044 Олексі Лігуна з Шшківців прогив Василя Морозевича в Борівцях о відданє ґрунту. Скарга була написана по руски, навіть латинськими буквами, однак і се не подобало ся п. Донігевичеві і він відкинув скаргу, мотивуючи тим, що руска мова не є уживана в кіцманськім суді. Чи нема вже власти, котра прикоротила би буту сего пана, котрий забуває

свій обовязок? Чи сторони для суду призначені чи суд для сторін? А відтак чи подібне поступованє сего і того Поляка з Русинами веде до того, щоби настали згідливіші відносини поміж обома народностями?

Др. Юліан Паєр, славний з своїх подорожий до північного бігуна, приїде з кінцем місяця серпня с. р. до Чернівців. З тої нагоди приготує ему секція австрійского клубу туристів „Буковина“ велику овацію. Паєр буде в Чернівцях мати відчит.

Старі гроші. В Чижикові, повіта львівского, найдено дня 20-го с. м. при будові нової церкви около 300 штук золотого гроша з років 1660-го до 1740-го, а також майже 600 штук срібного гроша з того самого часу і вських держав. Властитель Чижикова п. Александер Рольф при помочи команданта відділу жандармерії Крашенки з Винник допильнували самі, щоби робітники не розібрали і не промарнували того скарбу, котрого вартість на вагу досягає до 2000 зр. — Михайло Остафійчук, селянин з Горечи під Чернівцями, вилонив минушого тижня в Прута скриньочку, замкнену герметично. Коли єї розбив, знайшов в ній богато монет з часів римських.

Як виглядає тепер колишна Січ запорожська? На се питанє відповідає дописуватель „Харківських Ведомостей“ такими словами: „Звісно, що кілька верстов на полудне від міста Катеринослава зачинають ся на Дніпрі славні пороги, Ставляючи майже непобориму перепону для плавби кораблів, тягнуть ся они на довжині 70 верстов і кінчать ся німецькою кольонією Айняге, в місцевости Кичкас. Тут бачимо послідний раз з обох сторін Дніпра сумовиті скали граніту: вирвавши ся на волю, пливе вже ріка від Кичкаса степовою рівниною. Зараз за Кичкасом ділить ся Дніпрове корито і творить вузький островець (8 верстов довгий, 1—2 широкій), звістний під іменем Хортиці. На тім то островці була славна колиш запорожська Січ. Однак нині нема на Хортиці буквально нічого, що пригадувало би, що колиш мешкала на ній тотя хоробрих напів лицарска, напів дика дружина. Ціла Хортиця представляє тепер вид цвитучої місцевости, забудованої німецькими кольоніями. На місци давних „курєнів“ козацких бачимо тепер чистенькі доми кольоністів німецьких, криті дахівками і витягнені просто, як під шнур; там де колиш були окопи і де стояли запорожські чати видніють тепер фабричні комини“. При кінци опису дивує ся дописуватель, що той славний в історії остров оминають археологя.

Нещастє на морю. Після донесеня Temps спіткнули ся англійські пароходи „Meveland“ і „Dussilde“ коло Фолькстону, при чім „Meveland“ потонув, а з ним 7 осіб.

Убийники Стамбулова. Арештований під закидом участі в убийстві Стамбулова Георгієв замотав ся в своїх зізнанях так, що нема сумніву, що він винен; всі факти промавляють за тим, що то він стрілив з револьвера до візника, котрий віз Стамбулова з Петковим. Георгієв писав також листи до Стамбулова, в котрих грозив ему убийством. Він був приятелем Паніци, а Стамбулов его шукав гоньчими листами, але Георгієв утік до Росії і мешкав там яко болгарский емігрант. Тепер же він вернув до Болгарії за грецьким пашпортом під чужим іменем. Навіть урядові депеші признають, що Георгієв сильно скомпромітований, і тому его і Туфекчиева задержано у вязниці. Також на Галева є узасадненє підозріне, але доси его не знайдено. Натомісць арештовано якогось Македоніцу, котрого жінка сама чоловіка обжалувала. (Гл. телеґрами).

З країни газарду. Славний дїм гри в Монако єсть власностию акційного товариства, що має концесію ще до року 1913. Інтереса товариства так добре стоять, що тепер буде нові будинки, подібні скорше на казочні палати Шегерезади як на зичайні будівлі. Товариство хоче продовжити контракт з князем Монако на дальших 50 літ. Справозданє акціонерів „безименного товариства морських купелів і клубу чужоземців в Монако“ виказує такі доходи: дохід з рулетти і trente et quarente вичини в 1893 р.

24.000.000 франків; основний капітал 30.000.000 фр., розділений на 60.000 акцій по 500 фр. Ті акції суть 5-процентові, значить на рік дістає акціонер проценту 25 фр., а дивіденди 165 фр. разом 190 фр. або 38 процент з своєї акції. Одну часть доходів з рулетки іменню 1.250.000 фр. дістає князь Монако. Товариство акційне поносить всі видатки адміністраційні того маленького краю, котрого залога складає ся з 120 воєнків і 80 поліціянтів. Мешканці не платять податків, а діти одержують науку безплатно. До театру вступ вільний, надто одержує товариство цілий ряд урядників і видає на них річно 1.500.000 фр., а дивіденди дістають Schweiggeld-у річно 800.000 фр. Заряд товариства дає навіть деяким жертвам своїм місячну пенсію по 40, 20 15 і 10 фр. після того, кільки хто програв. Тим „пенсіоністам“ не вільно грати так само, як мешканцям Монако.

Пімстив ся за Стамбулова. Купець з Ракош Больота, Франц Подрушек, доставляв від одного року всякі вина для болгарского князя Фердинанда. Коли-ж перед кількома днями прийшло нове замовлене, післяв купець замість вина таке письмо до певничного: „Шановний пане! дуже жалую, що не могу ані тепер ані в будучности служити вином Вашому князеві. Я чоловік з скромним становищем, але за те угорский купець, котрому его моральна самосвідомість збороняє мати хоч би лише торговельні зносини з тими, котрі убили Стамбулова, приятеля Угрів. При тім пишусь з поважанем...

Нещастє на залізници. В Рудах на долині Шлеску виходив ся поїзд з шан і убив зворотничого і одну вдову; крім того ранено тяжко дві, а легко 7 осіб. Вина спадає на управителя поїзду, котрий тоді був п'яний. Его арештували і приставили до в'язниці в Глогові.

Згинуло 140 людей. Коли залізничний поїзд, що віз 400 інвалідів, їхав межі Гірошімою а Кобе в Япані, настала сильна буря і морські хвилі розбили поїзд. Одинадцять вагонів впало у море, при чім згинуло 140 осіб.

ТЕЛЕГРАМИ „БУКОВИНИ“

Відень, 31. липня. Урядова Wiener Zeitung оголошує іменоване бувшого міністра фінансів дра Пленера президентом спільного найвишого двору рахункового.

Будапешт, 31. липня. Цісар жертвував на внесене Банфіого суму своєї цивільної листи 25.000 зр. на викінчене костела, котрий будують на пам'ятку коронації Франц Йосифа. Костел має слідуєчого року на тисячлітнє торжество Угорщини бути готовий.

Триєст, 31. липня. Вибори до сойму Горичії і Градиски відбудуть ся в днях 16., 19., 23. і 25. вересня с. р.

Софія, 31. липня. Слідчий судія в процесі о убийство Стамбулова заявив, що окрім арештованого Георгієва ще й Гакев є убийником, але він через непорозумінє утік і знаходить ся укритий в Софії. Надто є ще одно індивідуум арештоване, котрого можна уважати за співвинника. — Князь Фердинанд приїде сюди з початком слідуєчого тижня, щоби вислухати болгарску депутацию, котра вернула з Петербурга.

Передплатників, котрі в доручуваню „Буковини“ добачать якусь неправильність або котрим не достає якого числа, просимо се зараз подавати нам до відомости. Реклямація бракуючих чисел увільнена від оплати порта.

Видає і за редакцію відповідає Осип Маковей.

КНИГАРНЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

у Львові, улица Академічна ч. 8.

продает слідуєчі книжки:

	зр. кр.
Юрій Федькович. Повісті і оповідання	— 20
Михайло Старицький. В темряві, драма	— 20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч. II. 50 кр. ч. III	— 80
— Книга казок, поезії часть II.	— 60
— Під хмарним небом, поезії ч. I.	1 —
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4:50 зр., з пересплюкою	5 —
— Кобзар для дітей	— 20
Мих. Коцюбинський. „Хо“, оповідане	— 10
Левенко. Пани і люди, повість	— 80
— Салдатский розрух	— 10
Геринг-Герасимович. Що то є господарність	— 20
Осип Маковей. Поезії	— 10
— „Оферма“ — новела	— 20
К. Т. Подолєнко. За громаду, хроніка	— 20
Іван Франко. Жіноча неволя в руських піснях народних х	— 35
— Без праці, оповідане	— 20
— Лис Микита Гетого	— 50
— Украдене щастє, драма	— 30
Уманець і Спілка. Словар російско-український ч. I. і II. по	2 50
І. Баштовий. Українство на літерат. позах з Московщиною	— 50
Ом. Партицький. Провідні ідеї в п'єсах Тар. Шевченка	— 35
Вас. Ріденко. „Львівська в Таврії“, драма	— 30
Записки Товариства імені Шевченка ч. I., II., III., IV., V. і VI. по	1 20
Ю. Кенан. Сибір ч. I. II.	1 20
Кирило Студинський. Лірики, студія	— 20
— Пересторога	1 —
Василь Щурат. Пісня про Ролянда	— 50
Лесь Українка і Макс Ставчинський. Книга пісень Г. Гейне	— 80
— На крилах пісень, збірник поезій	— 60
Павло Граб. Збірник поезій ч. I.	— 20
— З чужого поля, переклади ч. I.	— 20
Др. Огоньовський: Історія рускої літератури II. 3 зр., III. ч. I і 2 — 1 зр., IV. 1 зр., а том I.	3 —
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1 50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I.	1 —
— Чорна Рада, повість	— 80
Іван Нечуй. Повістки і оповідання	— 30
— Світлогляд українського народа	— 30
— Кайдашева сім'я, повість	— 50
— Навіжена, повість	— 20
— Над чорним морем, повість	— 90
— Хмари, повість	1 50
— Причена, повість	1 50
— Микола Джера, повість	— 80
— Поміж ворогами	— 50
— Попалась	— 10

СИЛА КНИЖКИ

або

о просвіті народній.
Під таким заголовком вийшла брошура в Чернівцях
написана
учителем Дарієм Цігуляком.
Ціна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакції „Буковини“.

ВИЙШОВ

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просьвітою“

в народній мові, великий, обіймаючий 640 сторін друку, найповніший зі всіх таких Молитвеників.

Молитвеник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, іменню: а) з Вечерні. б) з Повечерниці малої, в) з Повечерниці великої, г) з Утрені, д) Літургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитви з часі св. Літургії. III. Тайни покаяня і пресьв. Евхаристії. IV. Молитви для різного віку, стану і в різних потребах V. Молитви в часі великого посту. VI. Молитви на празники а) Господські, б) Богородичні, в) Святых VII.) Молитви сполучені з відпустами, VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Пресьв. Богородиці в) св. Отця Николая. IX.) Молебєн до пресьв. Богородиці. X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господські, Богородичні і Святых, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і п'яні пісні церковні. XII.) Місяцослов цілого року.

Сей молитвеник дістати можна в канцелярії товариства „Просьвіта“ і в книгарні Ставропігійській і перепл. заведєну Мих.

Спожарского по таких цінах:

- 1) Молитвеник брошурований — зр. 70 кр.
- 2) оправлений на-пів в нолотно з одвітними відтисками — „ 90 „
- 3) оправлений цілов полотно з золочєнями і відтисками 1 „ 10 „
- 4) оправлений як під 3) з додатком золочєних берегів 1 „ 30 „
- 5) оправлений на-пів в шкіру з золочєнями і відтисками 1 „ 10 „
- 6) оправлений ціло в шкіру з золочєнями і відтисками 1 „ 60 „
- 7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів 1 „ 80 „

Замовляючі поодинокю Молитвеники звольять присилати на оплату пошти 20 кр.

Альбум заслужєних Русинів.

Ціна 70 кр.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улица Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану Бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем року 1886., 1887., 1888., 1889., 1890., 1891., 1892. 1893., 1894., по 1 зл. 20 кр. за рочник, а всі 9 рачом за 9 зр.

3 пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр.

Чума горілчана.

Сумва історії для перестороги і науки бідним і богатим, старим і молодим переповів і тверезим руским читальникам присьвятив Омелян Попович. Книжка ся має 80 сторін і коштує 20 кр., поштою 25 кр.

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічі в місяць по ціні на рік 4 зр. пів року 2 зр., на чверть року 1 зр.

У Львові, улица Академічна, ч. 8.

З друкарні Г. Чопа.

